

Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/717)

T.C.

Başbakanlık

12.12.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-752/5510

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 1.12.2003 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti arasında, her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi amacıyla hazırlanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi” 2 Ekim 2003 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Sözleşme yürürlüğe girdiğinde;

- Her iki âkit taraf vatandaşları sosyal güvenlik hakları ve yükümlülükleri yönünden eşit işlem göreceklendir.

- Tarafların mevzuatlarında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için, her iki âkit tarafta geçen sigortalı hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır.

- Geçici görevli olarak diğer âkit tarafta çalışanların, kendi nam ve hesabına çalışan ve diğer âkit taraf ülkesinde bulunanların, diplomatik misyon mensuplarının ve devlet hizmeti görmek üzere diğer taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatı belirlenmiş olacaktır. Bu çerçevede, mükerrer sigortalılık önlenecektir.

- Âkit taraflardan birinin ülkesinde çalışanların diğer âkit tarafta ikamet eden aile bireylerinin sağlık yardımları, geçici görevli olarak diğer âkit tarafa gönderilenlerin bu görevleri sırasında ihtiyaç duymaları halinde kendilerine sağlanacak sağlık yardımları, bir taraftan aylık alan ve diğer âkit tarafta ikamet edenlerin, müşterek aylık alanların ve geçici ikamet hallerinde ihtiyaç duyulacak

acil sağlık yardımları güvenceye alınmaktadır.

- Aylık veya gelir almakta iken diğer âkit taraf ülkesine giden ve burada ikamet edenlerin aylıkları yeni ikamet yerinde de ödenecektir.

- Her iki âkit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık ve diğer para yardımlarından yararlanmaları mümkün olacaktır.

- İş kazası veya meslek hastalığı geliri almakta iken ikametgâhlarını diğer âkit taraf ülkesine nakledenlere bu gelirleri diğer tarafta da ödenmeye devam edecektir.

- Maluliyet aylığı alan ve diğer tarafta ikamet edenlerin tıbbi kontrolleri, ikamet yerinin sosyal güvenlik kuruluşu tarafından yapılacaktır.

- Her iki âkit taraf yetkili makam ve kurumların sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı sağlayacak ve gerekli kolaylığı göstereceklerdir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

Esas No. : 1/717

23.2.2004

Karar No. : 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca, 12.12.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı”, 20.12.2003 tarihinde tali komisyon olarak komisyonumuza, esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuz, 19.2.2004 tarihli 24 üncü birleşiminde Dışişleri ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıkları temsilcilerinin de katılımlarıyla tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Tasarı ile; 2 Ekim 2003 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmaktadır.

Sözleşme ile,

Her iki âkit taraf ülke vatandaşlarının sosyal güvenlik hakları ve yükümlülükleri yönünden eşit işlem göreceklere,

Her iki tarafta geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesinin mümkün olacağı,

Geçici görevliler için mükerrer sigortalılığın önleneyeceği,

Sağlanacak sağlık yardımlarının güvence altına alınmasının sağlanacağı,

Aylık veya gelir almakta iken diğer âkit ülkeye giden ve burada ikâmet edenlerin aylıklarının burada ödeneceği,

Her iki âkit taraf sigortalıların geçici iş göremezlik hallerinde sağlık ve diğer para yardımlarından yararlanacakları

Düzenlenmiştir.

Sözleşmede ayrıca iş kazası, meslek hastalığı, maluliyet aylığı gibi gelirlerin ödenme şekillerine ilişkin hükümler de düzenlenmiştir.

Tasarı ile gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunarak maddelerine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlüğe ilişkin 2 nci ve yürütmeye ilişkin 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca benimsenerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Mahfuz Güler</i>	<i>Remziye Öztoprak</i>	<i>Bayram Özçelik</i>
Bingöl	Ankara	Burdur
Üye	Üye	Üye
<i>Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu</i>	<i>Turhan Çömez</i>	<i>İrfan Rıza Yazıcıoğlu</i>
Ankara	Bahkesir	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Sabri Varan</i>	<i>Nevzat Doğan</i>	<i>Mahmut Duyan</i>
Gümüşhane	Kocaeli	Mardin
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Arslan</i>	<i>Medeni Yılmaz</i>	<i>Cevdet Erdöl</i>
Muğla	Muş	Trabzon
Üye	Üye	Üye
<i>Nurettin Sözen</i>	<i>Alim Tunç</i>	<i>Halil Kaya</i>
Sivas	Uşak	Van

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/717

Karar No. : 198

8.4.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 8 Nisan 2004 tarihli 33 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki taraf vatandaşlarının sosyal güvenlik hakları ve yükümlülükleri yönünden eşit işlem göreceklerini, her iki âkit tarafta geçen sigortalı hizmet sürelerinin birleştirilmesini, mükerrer sigortalılığın önlenmesini, ihtiyaç duyulacak acil sağlık yardımlarının güvenceye alınmasını, iş kazası ve meslek hastalığı ile maluliyet aylığı almakta iken ikâmetgâhlarını diğer âkit taraf ülkesine nakledenlere bu gelirlerin ödenmesine devam edilmesini öngören Sözleşme, Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>A. Müfit Yetkin</i>
İstanbul	Ankara	Şanlıurfa
Üye	Üye	Üye
<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>	<i>Mehmet Güner</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Ankara	Bolu	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>M. İhsan Arslan</i>	<i>Mehmet Eraslan</i>	<i>Halil Akyüz</i>
Diyarbakır	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Fikret Ünlü</i>	<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Hasan Ören</i>
Karaman	Manisa	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>	<i>Öner Ergenç</i>
Mardin	Sakarya	Siirt

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÇEK
CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL
GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 2 Ekim 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÇEK
CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL
GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dişışleri Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.
<i>A. Gül</i>	<i>A. Şener</i>	<i>M. Aydın</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>B. Atalay</i>	<i>A. Babacan</i>	<i>M. Aydın</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı V.
<i>G. Akşit</i>	<i>K. Tüzmen</i>	<i>A. Aksu</i>
Millî Savunma Bakanı V.	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>B. Atalay</i>	<i>A. Aksu</i>	<i>K. Unakıtan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>H. Çelik</i>	<i>Z. Ergezen</i>	<i>R. Akdağ</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyışleri Bakanı V.	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
<i>B. Yıldırım</i>	<i>R. Akdağ</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı V.	Kültür ve Turizm Bakanı
<i>A. Coşkun</i>	<i>B. Yıldırım</i>	<i>E. Mumcu</i>
	Çevre ve Orman Bakanı	
	<i>O. Pepe</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
ÇEK CUMHURİYETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti; (bundan sonra âkit taraflar olarak anılacaktır) sosyal güvenlik alanında iki Devlet arasındaki ilişkileri düzenlemek amacıyla, aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

I. BÖLÜM
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Tanımlar

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasında :

a) “*Mevzuat*” 2 nci maddede belirtilen sosyal güvenlik rejimleri ve kollarına ilişkin kanun, tüzük ve yönetmelikleri,

b) “*Yetkili Makam*”

Türkiye Cumhuriyeti bakımından; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile diğer ilgili Bakanlıkları

Çek Cumhuriyeti bakımından; Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığını,

c) “*Yetkili Kurum*” 2 nci maddede belirtilen mevzuatların uygulanmasından sorumlu kurum veya kurumları,

d) “*Kurum*” 2 nci maddede belirtilen mevzuatların tamamını veya bir kısmını uygulamakla görevli makam ya da kurumu,

e) “*Sigortalı*” 2 nci maddede belirtilen mevzuatların uygulandığı ve uygulanmış olduğu kimseyi,

f) “*Sigortalılık Süresi*” Sigorta primi veya kesenek ödenmiş yada ödenmiş sayılan süreleri,

g) “*Aylık ve Yardım*” 2 nci maddede belirtilen mevzuatlarda öngörülen herhangi bir aylık, geliri ve yardımı,

h) “*Aynı Yardım*” nakdi yardımlar dışındaki sağlık yardımı ve hizmetlerini,

i) “*Oturma*” Sürekli bulunulan yeri,

j) “*Bulunma*” Geçici bulunulan yeri,

k) “*Aile Bireyi*” Yetkili kurumca uygulanan mevzuata göre aile bireyi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseleri,

l) “*Hak sahibi*” Aylık ve yardımlar hangi mevzuata göre yapılıyorsa, o mevzuata göre hak sahibi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseleri,

İfade eder.

2. Bu maddede tanımlanmayan herhangi bir terim, uygulanacak mevzuatta hangi anlamda kullanılmış ise, o anlamı ifade eder.

Madde 2

Maddî Uygulama Alanı

1. Bu Sözleşme;

A- Çek Cumhuriyeti bakımından;

1) Hastalık sigortasını,

2) Sağlık sigortasını,

3) Emeklilik sigortasını,

4) İş kazası ve meslek hastalıklarını,

5) Devlet sosyal yardımı (ölüm ve çocuk yardımını),

6) İşsizlik sigortasını

Düzenleyen mevzuata uygulanır.

B- Türkiye Cumhuriyeti bakımından;

1) İşçileri kapsayan Sosyal Sigortalar Kanunu ile Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununu (malûllük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları, hastalık ve analık)

2) Devlet memurlarının emeklilik haklarını düzenleyen Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununu (malûllük, yaşlılık ve ölüm)

3) Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununu (malûllük, yaşlılık ve ölüm)

4) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine tâbi olan sandıklarla ilgili mevzuatı (malûllük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları, hastalık ve analık)

5) Bir hizmet akdine tâbi olarak çalışan sigortalılar açısından uygulanan İşsizlik Sigortası Kanununu

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu sözleşme 1 inci fıkrada belirtilen mevzuatı değiştiren, yeniden düzenleyen veya bu mevzuat yerine geçen ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.

3. Bu sözleşmenin yeni bir sosyal güvenlik rejimine veya yeni bir sosyal sigorta koluna dair mevzuata uygulanması, taraflar arasında bu amaçla ek bir sözleşme imzalanması yolu ile gerçekleştirilir.

Madde 3

Kişisel Uygulama Alanı

Bu sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu sözleşme hükümleri, her iki Âkit Taraf mevzuatından birine veya her ikisine evvelce tâbi olmuş bulunan veya Âkit Taraflardan birinin mevzuatına halen tâbi olan kişiler ve bunların aile bireyleri ile hak sahiplerine uygulanır.

Madde 4

İşlem Eşitliği

Bu sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, Âkit Taraflardan birinde oturan ve kendilerine bu sözleşme hükümleri uygulanan kimseler, oturdukları Âkit Tarafın mevzuatının sağladığı haklardan, o Âkit Tarafın vatandaşları ile aynı koşullar dahilinde yararlanırlar.

Madde 5

Yardımların İhracı

Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre elde edilen yardımlar, bu sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, 3 üncü madde kapsamında bulunan kimselerin diğer Âkit Taraf ülkesinde veya Âkit Taraf ülkeleri dışında üçüncü bir ülkede oturmaları halinde de aynen ödenir.

Madde 6

Yardımların Birleşmemesi

1. Bir yardımın diğer sosyal güvenlik yardımlarıyla veya bir kazançla birleşmesi halinde, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımın azaltılması, durdurulması veya kesilmesi gerekiyorsa, diğer Âkit Tarafın mevzuatı gereğince sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılmış olması veya diğer Âkit Taraf ülkesinde bir kazanç elde edilmesi halinde de benzer hükümler uygulanır.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri her iki tarafın yetkili kurumlarınca 19 ve 24/b maddelerine göre çakışan malûllük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ile meslek hastalığı yardımlarına uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULANACAK MEVZUAT

Madde 7

Genel Kurallar

Bu sözleşme aksine bir hüküm yoksa;

1. Bir taraf ülkesinde ücretli çalışanlar, bu çalışmaları ile ilgili olarak, kendilerinin diğer taraf ülkesinde oturmaları ya da işverenin veya işverenin işyeri merkezinin diğer taraf ülkesinde bulunması halinde dahi, çalıştıkları taraf ülke mevzuatına tâbi olur.

2. Faaliyetini bir taraf ülkesinde icra eden bağımsız çalışan, diğer taraf ülkede otursa dahi, faaliyetini yürüttüğü taraf ülke mevzuatına tâbi olur.

Madde 8

Geçici Görevlendirme

Âkit Taraf ülkesinde istihdam edilen bir ücretli çalışan, işvereni tarafından belirli bir işin ifası için diğer Âkit Taraf ülkesine geçici görevli olarak gönderilirse, bu kimse aynı işverenin ücretli çalışanı sıfatını koruduğu takdirde, 24 ayı geçmemek koşulu ile birinci Âkit Taraf ülkesinin mevzuatına tâbi olur.

Madde 9

Uluslararası Taşımacılık İşletmeleri Personeli

1. Bir işyerinin, başkası hesabına veya kendi adına uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan ve işyeri merkezi diğer Âkit Taraf ülkesinde bulunan, dolaşan veya sefer yapan personelinden olan kimse, bu Âkit Tarafın mevzuatına tâbi olur.

2. Anılan işyerinin merkezinin bulunduğu taraf dışındaki Âkit Taraf ülkesinde bir şube veya daimi temsilciliği tarafından çalıştırılan kimse bu şube veya daimi temsilciliğin bulunduğu tarafın mevzuatına tâbi olur.

Madde 10

Gemi Adamları

Âkit Taraflardan birinin bayrağını taşıyan gemide çalışanlar ve gemi adamları, bu Âkit Tarafın mevzuatına tâbi olurlar.

Madde 11

Diplomatik Misyonlar ve Konsolosluk Görevlileri

1. Âkit Taraf ülkelerden birinin diplomatik misyon ve konsolosluk görevlileri, gönderen Âkit Tarafın mevzuatına tâbi olurlar.

2. Mahallinden istihdam edilen özel personel görevlileri, bulunulan Âkit Tarafın mevzuatına tâbidirler. Ancak, bu kimseler istihdam eden ülkenin vatandaşı iseler, işe alındıkları tarihi takip eden üç ay içerisinde, istihdam eden tarafın mevzuatının uygulanmasını tercih edebilirler.

Madde 12

Kamu Görevlileri

Âkit Taraflardan birinin memurları veya benzeri personelleri kendilerini çalıştıran idarenin bağlı bulunduğu taraf ülkenin mevzuatına tâbi olurlar.

Madde 13

İstisnalar

İşveren ve sigortalılarının müşterek ya da kendi nam ve hesabına çalışanların şahsî talepleri üzerine; Âkit Tarafların yetkili makamları ya da bu makamlarca yetkili kılınan kurumlar; bir kimse veya kişi grupları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu sözleşmenin 7-12 nci maddelerindeki istisnalar üzerinde anlaşabilirler.

III. BÖLÜM

ÖZEL HÜKÜMLER

I. KISIM

HASTALIK VE ANALIK YARDIMLARI

Madde 14

Sigortalılık Sürelerinin Bitirilmesi

Eğer bir Âkit Tarafın mevzuatı uyarınca bir yardım hakkının elde edilmesi, sürdürülmesi veya yeniden kazandırılması için belirli bir sigorta süresine ihtiyaç varsa, bu durumda yetkili kurum, diğer Âkit Tarafın mevzuatına göre kazanılmış ve çakışmayan benzer sigorta sürelerini, gerektiği kadarıyla dikkate alır.

Madde 15

Yardımların Sağlanması

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca yardım hakkını elde etmiş bir kimse, diğer Âkit Taraf ülkesinde şu hakları elde edecektir;

- eğer söz konusu kişinin sağlık durumu bu yardımların hemen verilmesini gerektiriyorsa, sadece gerektiği kadarıyla diğer Âkit Taraf kurumu tarafından orada sigortalıymış gibi verilen sağlık yardımları,

- ilk Âkit Tarafın yetkili kurumundan kendi mevzuatına göre doğrudan sağlanan nakdî yardımlar.

2. Aynı yardımlar, 1 inci paragrafta belirtilen gerekliliğin dışında, ilk Âkit Taraf yetkili kurumunun onayı ile diğer Âkit Taraf ülkesinde sağlanabilir.

3. Yardıma hak kazanan kişinin sağlığı ve hayatı için risk taşıyan gerekli ve acil durumlar hariç olmak üzere, protez uygulamaları ve diğer büyük maliyetli sağlık yardımları daima ilk Âkit Taraf yetkili kurumunun muvafakati şartına bağlıdır.

Madde 16

Aylık Sahiplerinin Sağlık Sigortası ve Yardımları

Âkit Taraflardan birinin veya her birinin aylık sisteminden bir aylık almakta olan kişiler ülkesinde ikamet ettikleri Âkit Tarafın sağlık sigortası mevzuatına tâbi olurlar. Aynı zamanda, sadece ikinci Âkit Taraf mevzuatına göre bağlanmış bulunan bir aylık birinci Âkit Tarafın aylığı gibi kabul edilir.

Madde 17

Aynı Yardım Masraflarının Geri Ödenmesi

1. Bir Âkit Tarafın yetkili kurumu, idarî masraflar hariç olmak üzere 15 inci madde uyarınca sağlanan sağlık yardımı masraflarını diğer Âkit Taraf kurumuna öder.

2. Yetkili kurum tarafından geri ödenmesi istenilen masrafların tutarı, yardımı sağlamış olan kurum tarafından kendi sigortalılarına uyguladıkları fiyatlara göre tespit edilir.

3. Yetkili kurumlar, yardımların temini ile teknik hususlar ve Âkit Tarafların kurumları arasındaki masraf iadesi ile ilgili bağlayıcı yöntemler konusunda mutabakata varırlar. İdarî işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla tüm vakalar için veya vakaların belirli bir grubu için, belirli şahsî durumlarda şahsî geri ödemeler yerine toplam ödemeler yapmak için de mutabakata varabilirler.

II. KISIM

MALÜLLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM AYLIKLARI

Madde 18

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, diğer Âkit Tarafın mevzuatına tâbi olarak geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak kaydı ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.

İlgilinin, bu maddenin uygulanması sonucu yardıma hak kazanamadığı durumlarda taraflar, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalamış buldukları üçüncü bir ülkedeki sigortalılık sürelerini de, aynı zamana rastlamamak koşulu ile birleştirirler.

2. Çek ve Türk mevzuatına göre sigortalılık sürelerinin geçiş metodu, İdarî Anlaşmada belirtilecektir.

Madde 19

Yardımların Hesaplanması

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı 18 inci madde hükümü uygulanmaksızın kazanılıyorsa, bu tarafın yetkili kurumu ödenmesi gereken yardım miktarını yalnız bu tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate alarak belirler.

2. İlgili kimse Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlara ancak 18 inci madde hükümlerinin uygulanması suretiyle hak kazanıyor ise, bu tarafın yetkili kurumu yardımları aşağıda belirtildiği şekilde hesaplar.

a) Yetkili kurum, her iki Âkit Tarafın mevzuatlarına göre geçen bütün sigortalılık sürelerini yalnız kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçmiş gibi değerlendirerek nazarı miktarı hesaplar.

b) Bununla birlikte, miktarı sigortalılık sürelerinin uzunluğuna bağlı olmayan yardımlar söz konusu ise, bu miktar (a) bendinde sözü edilen nazarı miktar olarak kabul edilir.

c) Yetkili kurum daha sonra bu fıkranın (a) veya (b) bendine göre hesaplanan nazarı tutarın, uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleri uzunluğunun, riskin meydana gelmesinden önce her iki Âkit Tarafın mevzuatlarına göre geçen sigortalılık süreleri toplamı uzunluğuna olan oranını, fiili tutar olarak belirler. Bu ilgiliye ödenecek tutardır.

3. Yardımların hesabında dikkate alınacak ortalama kazanç, yetkili kurumun kendi mevzuatına tâbi olarak geçen sigortalılık süreleri içinde elde edilen kazançlara göre belirlenir.

Madde 20

Bir Yılda Az Sigortalılık Süreleri

1. 19' uncu madde hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin toplam uzunluğu bir yılı bulmuyorsa ve yalnız bu süreler dikkate alındığında bu mevzuata göre hiçbir hak doğmuyorsa, bu tarafın kurumu anılan sürelerle göre yardım sağlamak zorunda değildir.

2. Bu durumda, diğer Âkit Taraf ülke yetkili kurumu, bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen süreleri kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirerek, aylığı hesaplar.

Madde 21

Özel Hüküm

1. Türk mevzuatına göre yardım hakkının kazanılması şartlarının tespitinde, diğer Âkit Taraf ülkedeki ilk işe başlama tarihi dikkate alınır.

2. Çek mevzuatına göre; 18 yaşına gelmeden önce tam malûl olan ve gerekli sigortalılık süresi bulunmayan kişiler için tam malûliyet aylığına hak kazanma şartı; Çek Cumhuriyeti topraklarında sürekli olarak ikamet ediyor olmaktır.

III. KISIM

ÖLÜM YARDIMI

Madde 22

Ölüm Yardımı

1. Ölüm yardımlarının sağlanması, her iki Âkit Tarafın ilgili mevzuatına göre uygulanır.

2. Bu sözleşmenin uygulanmasında, her iki Âkit Tarafın mevzuatı uyarınca bir ölüm yardımı hakkı varsa, yardım sadece ölüm olayının gerçekleştiği Âkit Tarafın mevzuatına göre ödenir.

IV. KISIM

MESLEK HASTALIKLARI VE İŞ KAZALARI

Madde 23

Her İki Âkit Taraf Ülkesinde Aynı Riske Maruz Kalma

1. Meslek hastalığına tutulan kimse, her iki Âkit Taraf ülkesinde bu hastalığa neden olabilecek bir işte çalışmışsa, bu kimsenin veya hak sahiplerinin talep edebilecekleri yardımlar, - duruma göre bu maddenin 2 nci ve 4 üncü fıkraları hükümleri dikkate alınarak- koşullarını en son yerine getirdikleri Âkit Tarafın mevzuatına göre sağlanır.

2. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın ilk kez bu ülkenin kendi topraklarında meydana gelmiş olması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu koşul, bu hastalığın ilk kez diğer Âkit Tarafın ülkesinde meydana gelmiş olması halinde de yerine getirilmiş sayılır.

3. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın, böyle bir hastalığa neden olabilecek son faaliyetin sona ermiş olmasından sonra belirli bir süre içerisinde meydana gelmiş olması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu tarafın yetkili kurumu, diğer Âkit Tarafın ülkesinde icra edilen benzer nitelikteki faaliyetleri, bu faaliyetler kendi mevzuatına göre icra edilmiş gibi değerlendirir.

4. Âkit Taraflardan birinin mevzuatı, doğrudan veya dolaylı olarak yardım hakkını meslek hastalığının meydana gelmesine yol açan bir faaliyetin belirli bir süre zarfında icra edilmiş olması koşuluna bağlıyorsa, o tarafın yetkili kurumu, birleştirme işleminin yapılmasında, böyle bir faaliyetin diğer Âkit Tarafın ülkesinde icra edildiği süreleri de değerlendirir.

Madde 24

Meslek Hastalığının Ağırlaşması

Âkit Taraflardan birinin mevzuatına uygun olarak meslek hastalığı nakdî yardımı alan sigortalının diğer taraf ülkesinde oturduğu sürede bu hastalığı ağırlaşırsa, aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Meslek hastalığına tutulan kimse ikinci Âkit Tarafın mevzuatına göre anılan hastalığa neden olacak veya hastalığı ağırlaştıracak bir faaliyet icra etmemişse, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu, uyguladığı mevzuat hükümlerine göre ağırlaşmayı nazara alarak nakdî yardım sağlar.

b) Sigortalı şahıs böyle bir faaliyeti ikinci taraf mevzuatına göre icra etmişse, birinci Âkit Tarafın yetkili kurumu, ağırlaşmayı nazara almaksızın uyguladığı mevzuata göre, nakdî yardım sağlar. İkinci Âkit Tarafın yetkili kurumu ise kendi mevzuatına göre ilgilinin ağırlaşmadan sonraki durumuna göre hesaplanacak yardım miktarı ile ağırlaşmadan önce ödenmesi gereken nakdî yardım miktarı arasındaki farkı öder.

Madde 25

Aynı Yardımlar

Aynı yardımların temini ve masrafların iadesi, Hastalık ve Analık Yardımları ile ilgili III. Bölüm, I. Kısımdaki hükümlerine göre yapılır.

V. KISIM

İŞSİZLİK YARDIMLARI

Madde 26

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı sigortalılık sürelerinin tamamlanması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu tarafın yetkili kurumu, diğer Âkit Tarafın mevzuatına tâbi olarak geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak koşulu ile değerlendirir.

2. Yardımların miktarı, süresi ve ödeme şekli yardımı yapan yetkili kurumun geçerli mevzuatına göre belirlenir.

VI. KISIM

AİLE YARDIMLARI

Madde 27

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre aile yardımlarından yararlanmak için sigortalılık sürelerinin tamamlanması gerekiyorsa, yetkili kurum, diğer Âkit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak koşulu ile sanki bu süreler kendi mevzuatına göre geçmiş gibi değerlendirir.

Madde 28

Aile Yardımlarının Sağlanması

1. Aile yardımlarının sağlanması, her iki Âkit Tarafın ilgili mevzuatına göre uygulanır.
2. Bu Sözleşmenin uygulanmasında, her iki Âkit Tarafın mevzuatı uyarınca bir aile yardımı hakkı varsa, yardım sadece kişinin ikamet ettiği Âkit Tarafın mevzuatına göre ödenir.

IV. BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 29

İdarî Önlemler ve İşbirliği

1. Âkit Tarafların yetkili makamları:
 - a) Bu sözleşmenin uygulanmasında gerekli idarî önlemleri belirlerler.
 - b) Bu sözleşmenin uygulanmasında alınan önlemler konusunda birbirlerine mümkün olan en kısa zamanda gerekli bilgileri verirler ve bu sözleşmenin uygulanmasını etkilediği ölçüde ulusal yasalarında yapılan değişiklikleri bildirirler.
 - c) Bu sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere irtibat kuruluşları tesis ederler.
2. Bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin her sorun için Âkit Tarafların yetkili makamları ve kurumları sanki bu sorunlar kendi ulusal yasalarını etkileyormuş gibi birbirlerine yardımcı olurlar. Bu idarî yardımlaşma parasız yapılır.
3. Bir Âkit Taraf ülkesinde oturan veya bulunan kimselerin iş göremezlik durumlarının tespit edilebilmesi için bir taraf mevzuatına göre öngörülen tıbbî kontroller, yetkili kurumun talebi üzerine, oturma veya bulunma yerindeki kurum tarafından karşılıksız masraf iadesi olmaksızın yapılır.
4. Bu sözleşme uyarınca bir Âkit Tarafa diğer Âkit Tarafa hakkında bildiriye bulunulan kişilere ilişkin her nevi bilgi, bu sözleşmenin uygulanmasında gizlilik değeri taşır ve ancak bu sözleşmenin ve onun uygulandığı mevzuatın uygulanmasında kullanılabilir.

Madde 30

Dillerin Kullanılması

1. Bu sözleşmenin uygulanmasında Âkit Tarafların makamları ve kurumları, kendi dilleri veya İngilizce ile haberleşirler.
2. Bir dilekçe veya belge diğer tarafın resmî dili veya İngilizce ile yazılmış olduğu gerekçesiyle reddolunamaz.

Madde 31

Giderlerden ve Tasdikten Bağışıklık

1. Bir Âkit Tarafın mevzuatına göre ibraz olunan evrak veya diğer belgeler harç, damga resmi, konsolosluk veya yönetime ilişkin giderlerden tamamen veya kısmen bağışık, bu bağışıklık diğer tarafın mevzuatına göre veya bu sözleşme uyarınca ibraz olunan evrak veya diğer belgelere de uygulanır.
2. Bu sözleşmenin uygulanmasında ibraz edilecek her türlü belge, Elçilik ve Konsolosluk Makamlarının tasdikinden bağışiktir.

Madde 32

Bir Talep veya İtiraz Başvurusunun Verilmesi

1. Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre bu Âkit Tarafın bir kurumuna belli bir süre zarfında gönderilmesi gereken talepler, başvurular veya itirazlar, bunların diğer Akit Tarafın bir kurumuna aynı süre içinde verilmiş olması halinde, birinci tarafın kurumuna verilmiş sayılır.

2. Bir Âkit Tarafın geçerli mevzuatına göre verilmiş bir talep, ikinci Âkit Tarafın geçerli mevzuatına göre verilen bir talep olarak kabul edilir. Şayet talepte bulunan kişi Âkit Taraflardan birinin geçerli mevzuatına göre yaşlılık yardımının ertelenmesini isterse, bu talep diğer Âkit Tarafça dikkate alınarak işlem yapılır.

Madde 33

Üçüncü Kişinin Sorumluluğu

Bir kimse Âkit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca diğer Âkit Tarafın ülkesinde meydana gelen veya meydana gelmesine neden olunan bir zarar-ziyan için yardım görmekte ise, yardımları ödemekle yükümlü kurumun zararı tazmin etmekle yükümlü üçüncü kişilere karşı hakları aşağıdaki şekilde düzenlenir.

a) Yardımları ödemekle yükümlü kurum kendisine uygulanan mevzuat uyarınca, yararlanıcının üçüncü kişiye karşı sahip olduğu haklarda onun yerine geçer ve diğer Âkit Taraf bu yerine geçmeyi tanır.

b) Yardımları ödemekle yükümlü kurum üçüncü kişiye karşı doğrudan rücu hakkına sahipse diğer taraf bu hakkı tanır.

Madde 34

Haksız Yere Ödenen Miktarların Geri Alınması

Âkit Tarafların kurumları muhtemel fazla ödemeleri mevzuatlarının öngördüğü şekilde karşılıklı anlaşma yoluyla çözümlerler.

Madde 35

Ödemede Kullanılacak Para

İş bu Sözleşmeden doğan haklar ve diğer Âkit Tarafa yapılacak ödemeler konvertibl (serbest) döviz ile gerçekleştirilir.

Madde 36

Anlaşmazlıkların Çözümlemesi

1. Bu Sözleşmenin uygulanması ile ilgili olarak çıkacak anlaşmazlıklar, Âkit Tarafların yetkili makamları ile karşılıklı anlaşma yoluyla çözümlenir.

2. Herhangi bir anlaşmazlık halinde, anlaşmazlık bu maddenin birinci fıkrasında belirtildiği şekilde çözümlenemezse, Âkit Taraflar konuyu 6 ay içerisinde anlaşma yoluyla çözümlerler.

V. BÖLÜM

GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 37

Geçici Hükümler

1. Bu sözleşme, yürürlüğe girmesinden önceki bir dönem için hiçbir hak doğurmaz.

2. Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce Âkit Tarafların mevzuatına göre geçen bir sigortalılık süresi, bu sözleşme hükümlerine göre doğan hakların belirlenmesinde değerlendirilir.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, bu sözleşme uyarınca bir hak, sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce gerçekleşmiş olan bir riskle ilgili olsa dahi, doğar.

4. Yalnız bu sözleşme uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir yardım, ilgilinin bu sözleşme hükümlerine uygun olarak talepte bulunması halinde, önceden tasfiye edilen haklar, bir toptan ödemeye yer verilmemiş olması kaydıyla, bu sözleşmenin yürürlük tarihinden geçerli olarak ödenecektir.

5. Bu maddenin 4 üncü fıkrasında sözü edilen talep bu sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılırsa, bu sözleşmeye göre doğan haklar, Âkit Tarafların mevzuatlarındaki hakkın

düşmesine veya zaman aşımına uğramasına ilişkin hükümleri, ilgili hakkında uygulanmaksızın, o tarihten itibaren kazanılır. İki yıl geçtikten sonra yapılan taleplerde ise haklar Âkit Tarafların mevzuatına göre kazanılır.

Madde 38

Onay ve Yürürlük

1. Bu sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri en kısa zamanda teati edilecektir.
2. Sözleşme, onay belgelerinin teati edildiği ayı izleyen üçüncü ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Madde 39

Sözleşmenin Süresi

Bu sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Âkit Taraflardan biri, bu Sözleşmeyi önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle feshedilir. Bu durumda, Sözleşmenin geçerliliği feshin tebliğinden itibaren (3 ay) sonra sona erer.

Madde 40

Kazanılmış Hakların Korunması

1. Bu sözleşmenin feshi halinde, sözleşme uyarınca kazanılmış olan haklar geçerliliğini korur.
2. Feshin hüküm ifade ettiği tarihten önce geçen sigortalılık süreleri çerçevesinde kazanılmakta olan ve henüz karara bağlanmamış yardım hakları, Âkit Taraflarca uzlaşma yoluyla sağlanır.

Bu Sözleşme 2 Ekim 2003 tarihinde Ankara'da ikişer orijinal metin halinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Çekçe ve İngilizce olarak düzenlenmiştir. Herhangi bir anlaşmazlık halinde İngilizce metin geçerli sayılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Adına
Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Çek Cumhuriyeti Adına
Vladimir ŠPIDLA
Başbakan

